

– з поўным рэгрэсам на пазычальніка: крэдытор не нясе адказнасці за праектныя рызыкі; прадастаўленне сродкаў пад пэўныя гарантыі; магчымасць атрымання сродкаў на працягу невялікага адрэзка часу; невысокі кошт крэдыту (часцей за ўсё выкарыстоўваюць для рэалізацыі малапрыбытковых і некамерцыйных праектаў);

– з абмежаваным рэгрэсам на пазычальніка: крэдытор толькі часткова ускладае на сябе рызыкі праекта;

– без рэгрэсу на пазычальніка: крэдытор цалкам ускладае на сябе рызыкі, звязаныя з ажыццяўленнем праекта (фінансуюцца праекты, якія характарызуюцца высокай чаканай прыбытковасцю, прагрэсіўнымі тэхналогіямі вытворчасці прадукцы, добра развітымі збытавымі сеткамі) [1].

Па-трэцяе, акцэнтуюем увагу яшчэ на адным важным арганізацыйным моманце: у мэтах рэалізацыі праекта крэдыторы ствараюць праектную кампанію. Усе крэдыты і плацяжы адлюстроўваюцца на балансе гэтай арганізацыі, а не на балансе заснавальнікаў, што магло б пагоршыць іх фінансавае становішча. Дадзены метады атрымаў назву «па-за баланс» і заключаецца ў тым, што ўдзельнікі праекта не нясуць субсідыярную адказнасць па абавязацельствах ініцыятара. Варта адзначыць, што, калі пры звычайным крэдытаванні праекта банкі прымаюць пад увагу вынікі фінансавай дзейнасці пазычальніка, яго рэпутацыю, то пры стварэнні праектнай кампаніі банкі засяроджваюць сваю ўвагу на ацэнцы самога праекта і яго гарантыях [1; 2].

Па-чацвёртае, адзначым, што праектнае фінансаванне не пазбаўлена недахопаў, якія трэба прымаць да ўвагі, плануючы яго выкарыстанне: а) праектнае фінансаванне з'яўляецца складаным арганізацыйным і фінансавым мерапрыемствам з-за неабходнасці кантролю за справядлівым размеркаваннем выдаткаў, даходаў, рызык; б) апора ў інавацыйнай дзейнасці выключна на праектнае фінансаванне стрымлівае развіццё больш радыкальных інавацый, так як яго арганізатары не ідуць на вялікую рызыку, а, менавіта з радыкальнымі інавацыямі звязваюцца гучныя навуковыя адкрыцці, прарыўныя вынаходкі, якія фармуюць новы тэхналагічны ўклад; в) праектнае фінансаванне па дыяпазоне свайго выкарыстання прайграе венчурнаму фінансаванню інавацый – яно можа быць ужыта толькі ў дачыненні да тых прадуктаў, на якія ўжо сфармаваны камерцыйны попыт.

Такім чынам, праектнае фінансаванне – гэта найважнейшы фінансавы інструмент, які дазваляе мабілізаваць досыць вялікія аб'ёмы фінансавых рэсурсаў для рэалізацыі капіталаёмістых і высокарызыкоўны праектаў, з перспекывай пагашэння даўгавых абавязацельстваў за кошт атрыманага прыбытку. Эфектыўнасць прымянення праектнага фінансавання залежыць ад шматлікіх фактараў: наяўнасці яго заканадаўчай і нарматыўна-прававой базы, забяспечанасці высокакваліфікаванымі ўдзельнікамі інавацыйных праектаў; празрыстасці інфармацыі аб праекце; магчымасці абмену вопытам у гэтай сферы, стварэння камунікацыйных сістэм для ўзаемадзеяння ўдзельнікаў.

Крыніцы і літаратура

1. Філіпава Л. Я. Праектнае фінансаванне: асаблівасці арганізацыі і перспектывы развіцця ў Рэспубліцы Беларусь. *Беларускі эканамічны часопіс*. 2018. № 4. С. 148–159.
2. Пераверзева В. В. механізм праектнага фінансавання пры рэалізацыі інвестыцыйных праектаў. *Веснік РЭУ ім. Г. В. Пляханава*. 2018. № 3 (99). С. 24–32.

Мучичко К. – студэнтка

Навуковий керівник: к. пед. н., доц.

Л. Бобко

Львівський національний університет
імені Івана Франка, м. Львів, Україна

Управління іновацыямі на підприємстві

У данай час стратэгічнае ўправління іновацыямі та развітком підприємств ёсць досить важным, оскільки воно зосереджується на потребах споживачів, дозволяє забеспечити більш

гнучке реагування та внесення своєчасних змін, а також отримати конкурентну перевагу на довгострокову перспективу. Особливістю інноваційного типу розвитку підприємства є акцентування уваги на застосування принципово нових прогресивних технологій, виробництво високотехнологічної продукції, оперативні управлінські рішення в галузі інновацій, пов'язані з мікро- та макроекономічними процесами, реалізацією політики збереження ресурсів, створенням технологічних парків та обслуговуванням економіки. Здатність впроваджувати інновації у функціонування підприємства є однією з основних умов успіху у конкурентній боротьбі.

Основною характеристикою інноваційного розвитку підприємства є переорієнтація виробництва не на масового споживача, а на певні потреби окремих індивідів. Модернізація життя людей призводить до збільшення попиту та якості, різноманітності продукції та послуг. Суспільство стає все більш відкритим для інновацій як засобу досягнення необхідного різноманіття життя. Відбувається переоцінка людського фактору в економіці: роль обізнаних людей з кожним днем зростає, вони є носіями інновацій у галузі організації, науки, техніки та екологічної культури.

Сучасна модель економічного зростання, заснована на типі інноваційного розвитку, передбачає зміну концепції науково-технічного прогресу та науково-технічного розвитку. Набувають пріоритетності такі соціальні пріоритети – добробут, виробнича діяльність, використання високих технологій та інформаційних технологій, екологічність. Ця модель повинна ефективно стимулювати інновації на макрорівні, формулювати нову фінансову та кредитну політику, розвивати наукомісткі галузі та скорочувати природні розвідувальні галузі. Зміни у видах підприємницької діяльності, активна участь у виробництві малих та середніх приватних підприємств повинні відбуватися на мікрорівні [1].

Інновації та розвиток підприємства можна визначити як сукупність відносин, що формуються в процесі цілеспрямованого підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності підприємства на основі інновацій.

Інноваційний розвиток – це шлях, який ґрунтується на поглибленні поєднання цілей підприємства, його підсистем, цілей кожної особистості, яка працює в колективі, вдосконаленні її діяльності, вдосконаленні бізнес-процесів для досягнення загальних стратегічних цілей [2].

Слід зазначити, що, по-перше, інновації не можуть впливати лише на один елемент бізнесу (наприклад, зміни характеристик товару неминуче вплинуть на структуру підприємства або функціональні обов'язки працівників, тощо) і, по-друге, компанія завжди повинна шукати та впроваджувати будь-які зміни, тобто інновації повинні бути постійними та позитивними. На практиці на підприємстві, зазвичай, відбуваються кілька інноваційних процесів. Їх поєднання – це інноваційна діяльність підприємства, яка впливає на поточні та очікувані результати його діяльності. Інноваційний процес може належати до різних типів і бути на різних етапах життєвого циклу.

Інновації мають багато «збудників», причому часто ними бувають самі інновації. Всі ці нововведення в сукупності складають інноваційну діяльність підприємства [3]. Як і в інших видах діяльності, інноваційною активністю компанії необхідно керувати, щоб систематизувати пошук та впровадження інновацій, пов'язаних з організаційними цілями.

Поняття внутрішнього управління інноваціями як корпоративної діяльності полягає:

1. У визначенні корпоративної місії. Вона визначає основні товари та послуги, технології, ринок, корпоративну культуру та зміст діяльності підприємства. Для реалізації місії підприємства розроблено так званий стандарт для подальшого прийняття рішень.

2. У свідомленні середньо- та довгострокових цілей компанії. Цілі визначають напрямок розвитку підприємства на певний проміжок часу, включаючи інноваційний напрямок підприємства. Ціль повинна бути конкретною, досяжною та обмеженою у часі.

3. У визначенні завдань підприємства. На відміну від цілей, завдання є кількісними, але ці кількісні межі визначаються цілями компанії. Завдання підприємства формулюються разом із короткостроковим планом підприємства, який триває три роки і повинен коригуватися відповідно до ринкових змін та внутрішніх умов.

4. У розробці інноваційної політики на основі зіставлення та збалансування цілей підприємства, сформованих пропорційно щодо його розвитку та вимог динамічно мінливого зовнішнього середовища. Інноваційна політика компанії відіграє важливу роль в управлінні інноваційною діяльністю. Вона визначає всі дії, операції, весь взаємозв'язок, що стосується корпоративної інноваційної діяльності і є керівним нормативним документом. Інноваційна політика базується на місії підприємства та має на меті полегшити процес прийняття рішень, одночасно досягаючи її цілей.

5. У розробці плану інновацій, що містить перелік показників та їх кількісну оцінку в часі. У господарській діяльності підприємства всі інноваційні процеси орієнтовані на кінцеву мету, відтак повинен бути розроблений та погоджений план інноваційної діяльності та спеціальні критерії для контролю виконання усіх поставлених цілей.

6. У відповідності організаційної структури підприємства його цілями (оскільки саме цілі визначають структуру підприємства).

7. У прийнятті кадрових рішень, оскільки кадрові питання при розробці та впровадженні інновацій є ключовими. Реалізуючи інноваційну діяльність від фахівців вимагають строго наукового підходу та високого професіоналізму в роботі. Від підприємства це вимагає пошук та залучення таких працівників, які відповідають вимогам високої комунікабельності, підприємливості, творчості, а також створення для них відповідних матеріальних та соціально-психологічних умов.

Таким чином, для управління інноваціями необхідний системний підхід, що визначає взаємозв'язки та взаємозалежність між підрозділами організації, що характеризує прямі та зворотні зв'язки у структурі управління [4].

Джерела та література

1. Забродська Л. Інноваційні пріоритети науково-технологічного розвитку: міжнародний та регіональний аспекти. *Theory and methods of educational management*. 2015.
2. Підкамінний І. М., Ціпуринда В. С. Системні фактори впливу на інноваційний розвиток підприємства. *Ефективна економіка*. 2011.
3. Антіпов О. В. Формування інноваційної стратегії підприємства. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/
4. Бобко Л. О. Сучасний стан розвитку інноваційної діяльності підприємств. *Сучасний рух науки: тези доп. II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (28–29 черв. 2018 р.)*. Дніпро, 2018. С. 35–39. URL: https://www.researchgate.net/profile/Musiyenko_Angelina/publication/

Охріменко М. – студентка

Науковий керівник: д. е. н., проф.
М. Забаштанський
Національний університет
«Чернігівська Політехніка»
м. Чернігів, Україна

Проектне фінансування та управління інноваційним розвитком підприємств

Проектне фінансування (ПФ) широко використовується для проектів, що забезпечують випуск високоякісної, конкурентоспроможної продукції або мають суттєвий соціальний ефект. Для успіху проекту зазвичай в його основу закладають усталену, відпрацьовану технологію з тим, щоб надалі випускати продукцію, орієнтовану на досить ємні і перевірений ринок [1]. Джерела кредитів ПФ – інвестиційні і інноваційні фонди, спеціалізовані фінансові компанії, міжнародні фінансові організації, страхові та лізингові компанії та інші. ПФ – вихід із ситуації